

ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ

на підручник М. А. Андрейчина, О. Л. Івахова “Медсестринство при інфекційних хворобах” (видання друге, доповнене і виправлене) для студентів вищих медичних навчальних закладів I–III рівнів акредитації

Інфекційні хвороби займають провідне місце в структурі захворюваності людей і є загальномедичною та соціальною проблемою. Протягом останніх років їх палітра суттєво змінилась: з’явилась низка нових інфекцій, відзначається тенденція до повернення “старих”, уже призабутих хвороб. Значного поширення набули ВІЛ-інфекція/СНІД, гепатити С і В, герпетичні, кишкові та арбовірусні інфекції, збільшилась кількість завізних випадків малярії, існує загроза формування в Україні місцевих осередків цієї недуги, значних збитків здоров’ю людей завдають їй інші паразитози. Збільшилась кількість хворих з мікст-інфекціями, атиповим і стерним клінічним перебігом хвороби, що значно утруднює своєчасну діагностику та проведення профілактичних і протиепідемічних заходів. Усе це ставить перед медичними працівниками нові складні завдання своєчасного розпізнавання інфекційних хвороб і надання пацієнтам кваліфікованої медичної допомоги. Якщо для студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації спеціальної навчальної літератури достатньо, то для середніх медичних працівників її досі бракує. З огляду на зазначене вище, вихід другого доповненого і виправленого видання “Медсестринство при інфекційних хворобах” є актуальним і своєчасним.

Підручник відповідає навчальній програмі з інфекційних хвороб, у ньому враховані вимоги сучасних освітньо-кваліфікаційних характеристик. Він рекомендований Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів I–III рівнів акредитації (протокол № 4 від 01.10.2010 р.).

“Медсестринство при інфекційних хворобах” складається з двох частин: загальної та спеціальної. У загальній частині викладено основні поняття про інфекційні хвороби, їх ознаки, класифікацію, форми взаємодії макро- та мікроорганізмів у сучасних умовах довкілля, механізми передачі збудників і шляхи їх реалізації. Значну увагу приділено основним методам клінічного обстеження хворих, а також новим високоінформативним діагностичним технологіям, висвітлено функції медичної сестри при їх проведенні. У підручнику ретельно висвітлено режим роботи інфекційних лікарень і відділень, основи етіотропного і патогенетичного лікування хворих, наведено нові медикаменти етіотропної дії, зокрема противірусні

препарати, патогенетичні середники, висвітлено показання і протипоказання до їх застосування, можливі побічні реакції і заходи щодо їх попередження. Подано алгоритм надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці. Варто відзначити, що автори велику увагу приділили питанням організації медсестрами динамічного спостереження і догляду за пацієнтами, рекомендаціям щодо їх режиму і раціонального харчування. Ретельно описано методи дезінфекції з використанням сучасних високоєфективних засобів.

У підручнику вдало описано й ілюстровано роботу палатної медичної сестри та сестри медичного стаціонару в організації і проведенні забору матеріалу від хворих для загальноклінічних та спеціальних лабораторних досліджень. Кращому засвоєнню матеріалу сприятиме й те, що конкретні правила і застереження виділено кольором. Доступно й детально подано матеріал щодо проведення лікувальних маніпуляцій і вміння надавати невідкладну медичну допомогу хворому до прибуття лікаря. Акцентовано на можливості виникнення ятрогенних захворювань і вказані шляхи для їх запобігання. У своїй роботі медсестра, як і лікар, повинна дотримуватись принципів етики та деонтології, чому також приділено значну увагу в підручнику. Автори детально висвітлили значення профілактики у боротьбі з інфекційними хворобами, а також наголосили на методах запобігання професійному інфікуванню медичних працівників і його попередження. Для кращого засвоєння матеріалу студентами подані питання для самоконтролю, завдання і ситуаційні задачі.

У спеціальній частині наведено понад 50 нозологічних форм інфекційних хвороб з різноманітними клінічними проявами, з провідними синдромами та ускладненнями. Для полегшення засвоєння матеріалу автори застосували уніфікований підхід: кожен інфекційну хворобу описано за єдиним планом – визначення, етіологія, епідеміологія, патогенез, клінічні прояви з виділенням провідних синдромів і симптомів, лабораторна діагностика і трактування отриманих результатів, принципи лікування, догляд за хворими та протиепідемічні і профілактичні заходи. Позитивним є те, що гепатити А та Е і В, С, D, G описані у різних розділах, залежно від механізму передачі збудника, з урахуванням особливостей патогенезу, клініки, діагностики, лікування і профілактики.

У додатках наголошується про захист населення від інфекційних хвороб при різних ситуаціях. Є календар профілактичних щеплень, а також інструкція з профілактики внутрішньолікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (витяг з наказу МОЗ № 120 від 25.05.2000 р.).

У друге видання підручника внесено нові актуальні теми: “Вірусні діареї” і розділ “Робота медичної сестри з гельмінтозами”. Для наглядності та кращого засвоєння матеріалу цикл розвитку кожного гельмінта подано у вигляді малюнків і схем. Також суттєво доповнені питання лікування хворих новими медикаментами. У розділі “ВІЛ-інфекція/СНІД” представлено нову клінічну класифікацію стадій недуги у до-

рослих. Теми “Вірусні гепатити” висвітлено з урахуванням нових даних щодо їх патогенезу і лікування.

У цілому підручник повністю відповідає навчальній програмі, написаний літературною українською мовою, доступно, вдало ілюстровано схемами, таблицями, малюнками, містить низку кольорових фотографій і може бути рекомендований для студентів вищих медичних навчальних закладів I–III рівнів акредитації за спеціальностями “Сестринська справа”, “Лікувальна справа”, “Акушерська справа”, а також для студентів-бакалаврів і для післядипломної роботи медичних працівників. Його видання сприятиме підвищенню якості навчання студентів, кращому засвоєнню ними матеріалу і підготовці висококваліфікованих медичних кадрів.

Викладач інфекційних хвороб
ТПВНЗ “Медичний коледж”
канд. мед. наук Є. С. Черноус